

Sygn. akt II AKa 51/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 marca 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Anna Zdziarska

Sędziowie: SA – Katarzyna Capałowska

SO (del.) – Anna Grodzicka - spr.

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Grajber

przy udziale prokuratora Jacka Pergałowskiego

po rozpoznaniu w dniu 17 marca 2023 r.

w sprawie z wniosku B. S.

o zadośćuczynienie za krzywdę doznaną z tytułu niewątpliwie niesłusznego zatrzymania w (...) przez funkcjonariuszy Komendy Stołecznej Policji w sprawie Prokuratury Okręgowej w Warszawie sygn. akt PO I Ds. 135.2020

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 17 listopada 2021 r., sygn. akt XVIII Ko 63/21

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

Anna Zdziarska

Katarzyna Capałowska Anna Grodzicka

Votum separatum - kwestionuję orzeczenie na niekorzyść wnioskodawcy B. S. w części dotyczącej wysokości zadośćuczynienia

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 51/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	

1. **CZĘŚĆ WSTĘPNA**

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 17 listopada 2021 r., sygn. akt XVIII Ko 63/21

1.2. Podmiot wnoszący apelację

prokurator

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#	co do innego rozstrzygnięcia albo ustalenia co do wysokości zadośćuczynienia	
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	Uchylenie	#	Zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

<u>2.1.1. Fakty uznane za udowodnione</u>				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
<u>2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione</u>				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty

2.2. Ocena dowodów

<u>2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów</u>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
3.1.	Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść poprzez niezasadne uznanie, iż kwota 50 000 zł zasądzona tytułem <u>zadośćuczynienia za czas trwania zatrzymania</u> stanowi właściwą, pełną kompensację krzywd, jakich doznał wnioskodawca podczas, gdy prawidłowa analiza materiału dowodowego prowadzi do wniosku, iż Sąd meriti ustalił nadmiernie wygórowaną wysokość rekompensacyjną.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Zarzut przedstawiony w apelacji prokuratora był niezasadny i z tej przyczyny nie zasługiwał na uwzględnienie.		

Z treści zarzutu wynika, iż nie były kwestionowane inne ustalenia faktyczne aniżeli te, iż „ kwota 50 000 zł zasądzona tytułem zadośćuczynienia za czas trwania zatrzymania stanowi właściwą, pełną kompensację krzywd, jakich doznał wnioskodawca”. Podobnie – badając zakres zarzutów apelacji nie kwestionowano oceny materiału dowodowego dokonanej przez Sąd Okręgowy. Prowadzi to do konkluzji, iż materiał dowodowy był kompletny i został prawidłowo oceniony.

W tym miejscu stwierdzić i podkreślić należy (co wynika bezpośrednio z judykatu Sądu I instancji i jego uzasadnienia), iż przyznając zadośćuczynienie wnioskodawcy i określając jego wysokość, Sąd Okręgowy wziął pod uwagę nie tylko czas trwania zatrzymania ale i inne elementy z tym zatrzymaniem związane:

1. W realiach niniejszej sprawy krzywda, jakiej doznał wnioskodawca związana była z zatrzymaniem, którego oczywistym skutkiem było pozbawienie wolności przez okres 23 godzin.

2. Do zatrzymania doszło w miejscu publicznym, na osiedlu, gdzie wraz z rodziną zamieszkuje wnioskodawca. Na oczach sąsiadów B. S. został wyprowadzony z miejsca zamieszkania skuty w kajdanki i zaprowadzony do radiowozu policyjnego, obok stały inne pojazdy policyjne. (W oczach postronnego obserwatora k. 68 – „ było to jak wyprowadzenie włoskiego mafioza (...) w swojej mikrookolicy został przedstawiony jako niesłychanie groźny człowiek”.) Całe zdarzenie naraziło na poważny uszczerbek dobre imię wnioskodawcy oraz pozycję zawodową jako (...).

3. W czynnościach brało udział 6-7 funkcjonariuszy Policji, a zaangażowanie tak dużej liczby osób – jak trafnie wskazał Sąd Okręgowy – nie było proporcjonalne do wagi sprawy.

4. Czynności procesowe związane z zatrzymaniem i przeszukaniem były realizowane w szczycie pandemii związanej z COVID-19, zaś sytuacja rodzinna wnioskodawcy w tym czasie była szczególna związana z faktem, że w dniu poprzedzającym zatrzymanie, tj. (...), B. S. wraz z żoną odebrali ze szpitala swoje dziecko - noworodka, które z uwagi na stwierdzone schorzenia wymagało specjalistycznej opieki lekarskiej i szczególnej uwagi (Przy urodzeniu dziecko miało 0 punktów w skali Apgara, wiele powikłań, 4 tygodnie przebywało na intensywnej terapii na OIOMie, k.64 v). Dokonywane zatrzymanie i przeszukanie zwiększało ryzyko zakażenia dziecka w dobie pandemii COVID – 19.

5. Podczas zatrzymania wnioskodawca nie miał informacji, co się dzieje z żoną i dzieckiem.

6. Wnioskodawca nie był informowany, na ile zostaje zatrzymany i był niepewny, co do dalszego losu (k. 62 v.).

7. Wnioskodawca po zatrzymaniu nie miał możliwości kontaktu z adwokatem – to jego sąsiad powiadomił obrońcę. (k. 62 v., k.66).

8. Materiał związany z zatrzymaniem wnioskodawcy (k.63 v.) bardzo szybko pojawił się w mediach już pierwszego dnia zatrzymania, co skutkowało utratą dobrego imienia i jego stygmatyzacją wobec upublicznienia informacji

o ujęciu „sprawcy przestępstwa” kradzieży z włamaniem do gablot reklamowych - nawet jeszcze przed formalnym przedstawieniem wnioskodawcy zarzutu z art. 279 § 1 k.k.

9. Do przesłuchania wnioskodawcy w charakterze podejrzanego doszło dopiero w dniu (...) o godz. 13.45 (k. 440-441 akt sprawy PO I Ds. 135.2020), a więc po upływie ponad 20 godzin od chwili zatrzymania.

10. Zauważyć także należy, że prawomocnym postanowieniem Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie z dnia 19 maja 2021 r. umorzył postępowanie przygotowawcze przeciwko B. S. o czyn z art. 279 § 1 k.k. na podstawie art. 322 § 1 k.p.k. wobec stwierdzenia, że podejrzany nie popełnił zarzuconemu mu przestępstwa, zaś w zakresie pozostałych czynów wobec niewykrycia sprawców przestępstwa (vide – k. 842-851 akt sprawy PO I Ds. 135.2020).

Te wszystkie okoliczności zwiększały krzywdę wnioskodawcy, aniżeli przy „standardowym zatrzymaniu”.

Sąd Apelacyjny w Warszawie podzielił ustalenia i argumentację Sądu pierwszej instancji prowadzące do uwzględnienia w całości wniosku B. S. o zadośćuczynienie za krzywdę wynikłą z niewątpliwie niesłusznego zatrzymania w dniu (...) w sprawie Prokuratury Okręgowej w Warszawie o sygn. akt PO I Ds. 135.2020. Sąd Apelacyjny uznał, że rekompensata pieniężna w kwocie 50 000 zł, przyznana wnioskodawcy tytułem zadośćuczynienia za niesłuszne zatrzymanie, jest adekwatna do okoliczności i skutków

tego zatrzymania sprawiedliwie rekompensując doznaną krzywdę.

Orzekając, Sąd Apelacyjny dostrzegając, iż wprawdzie postanowieniem z dnia 18 września 2020 r. w sprawie o sygnaturze akt. XIV Kp 1471/20 Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie stwierdził, iż zatrzymanie wnioskodawcy w dniu (...) było legalne, prawidłowe i zasadne. Powyższe jednak w żaden sposób nie przekreśla analizy i argumentacji Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie, na podstawie której - tak Sąd I instancji, jak i Sąd Apelacyjny, uznał iż – zatrzymanie B. S. było niewątpliwie niesłuszne w rozumieniu art. 552 §4 kpk. (Również nie umknęło uwadze Sądu Apelacyjnego, iż postanowieniem z dnia 20 listopada 2020 r. w sprawie o sygnaturze akt XIV Kp 1514/20 Sąd Rejonowy dla Warszawy- Mokotowa w Warszawie stwierdził, że czynność przeszukania mieszkania i pojazdów B. S., była legalna, prawidłowa ale bezzasadna).

Oceniając wysokość przyjętej sumy zadośćuczynienia Sąd Apelacyjny miał na uwadze te indywidualne okoliczności sprawy dochodząc do przekonania o słuszności zaskarżonego wyroku. Zaznaczyć należy, że B. S. przed zatrzymaniem cieszył się nieposzlakowaną opinią wykonując – jako (...) - zawód zaufania publicznego. Całokształt okoliczności związanych z osobą wnioskodawcy oraz towarzyszących zatrzymaniu, przy uwzględnieniu okresu stosowania tego środka przymusu, przemawiało zatem za ukształtowaniem wysokości zadośćuczynienia na poziomie wyższym niż w okolicznościach typowych.

Podzielając zatem stanowisko Sądu I instancji stwierdzić należy, że przyznana wnioskodawcy kwota w wysokości 50 000 zł stanowi właściwą rekompensatę pieniężną za doznaną krzywdę i jej rozmiar. O należnym zadośćuczynieniu winien decydować zobiiektywizowany stopień negatywnych doznań osoby zatrzymanej, czas trwania dolegliwości i konsekwencje, jakie powodują dla jej funkcjonowania tak w dziedzinie jej życia osobistego, jak i społecznego. Zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Z drugiej strony przyjmuje się, że wysokość ta nie może być nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy, ale musi być odpowiednia. W związku z tym, że nie istnieją weryfikowalne kryteria w ustalaniu kwoty zadośćuczynienia, koniecznym jest indywidualne rozważenie w każdej sprawie, na ile okoliczności uzasadniają przyznanie takiej, a nie innej sumy zadośćuczynienia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27 stycznia 2022 r., sygn. akt II AKa 25/21, Legalis). Podobnie – zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zaprezentowanym w wyroku z dnia 30 listopada 2017 r. (sygn. akt III KK 181/17, Legalis) zadośćuczynienie ma charakter świadczenia kompensacyjnego i aby mogło uchodzić za odpowiednie, jego wysokość musi być przede wszystkim adekwatną rekompensatą doznanej krzywdy. Zadośćuczynienie ma celu przede wszystkim wyrównanie, złagodzenie cierpień fizycznych i psychicznych, tj. negatywnych doznań, których doznała osoba występująca z roszczeniem.

Prokurator, formułując w apelacji zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, nie wykazał, aby Sąd Okręgowy dopuścił się błędu braku lub błędu dowolności. Ustalenia poczynione w sprawie wynikają z materiału dowodowego – prawidłowo ocenionego przez Sąd I instancji - i znajdują w nim rzeczywiste oparcie. Skarżący nie wykazał, co miało być źródłem błędnych ustaleń w sprawie. Oznacza to, że apelacja ma wyłącznie polemiczny charakter wobec trafnych ustaleń poczynionych przez Sąd I instancji. Nie było zatem podstaw do jej uwzględnienia. Konstrukcja zarzutu od strony formalnej jest także nieprawidłowa, gdyż formułując zarzut błędu w ustaleniach faktycznych prokurator nie podnosi, aby doszło do obrazy przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia, w szczególności art. 7 k.p.k., poprzez dokonanie wadliwej oceny dowodów, względnie art. 410 k.p.k., poprzez pominięcie określonych dowodów lub wynikających z nich okoliczności.

Sąd Okręgowy w Warszawie wskazał precyzyjnie okoliczności, powody i argumentację określając wysokość należnego zadośćuczynienia wnioskodawcy, tymczasem uzasadnienie zarzutu apelacji prócz tego, iż nie wykazało, aby Sąd I instancji dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych, również nie odnosi się do wszystkich faktów i okoliczności – wskazanych przez Sąd Okręgowy a wpływających na doznanie krzywdy przez wnioskodawcę i określenie jej rozmiaru. Natomiast obowiązkiem Sądu II instancji było dokonanie rzeczywistej a nie

<p>pozornej oceny przesłanek, które złożyły się na ocenę końcową kwoty zadośćuczynienia, w przeciwnym razie (np. w przypadku obniżenia kwoty) obniżony zostałby standard dwuinstancyjności postępowania karnego, poprzez zanegowanie prawa do sądowej kontroli prawidłowości wydanego w I instancji orzeczenia. (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2022 r. sygn. akt. II KK 156/22).</p> <p>W tym stanie rzeczy zarówno podniesiony w apelacji zarzut, jak i opartą na nim argumentację, uznano za niezasadne.</p>		
Wniosek		
Wniosek o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez zmniejszenie zasądzonego zadośćuczynienia na rzecz wnioskodawcy do kwoty 500 zł.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Wniosek uznano za niezasadny wobec nie podzielenia zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych (argumentacja, jak w pkt 3.1 uzasadnienia).		

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
4.1.	-----
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
-----	-----

<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p><u>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</u></p>	
<p>5.1.1.</p>	Przedmiot utrzymania w mocy
<p>Całość wyroku Sądu I instancji – zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz B. S. kwoty 50 000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.</p>	
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>	
<p>Brak podstaw do uwzględnienia wniesionej apelacji (argumentacja jak w pkt 3.1 uzasadnienia). Prawidłowa podstawa prawna rozstrzygnięcia (art. 552 § 4 k.p.k.).</p>	
<p><u>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</u></p>	
<p>5.2.1.</p>	Przedmiot i zakres zmiany
<p>-----</p>	-----
<p>Zwięźle o powodach zmiany</p>	
<p>-----</p>	-----

<p><u>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</u></p>		
<p><u>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</u></p>		
<p>5.3.1.1.1.</p>	-----	# art. 439 k.p.k.---
<p>Zwięźle o powodach uchylenia</p>		

5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		

5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		

5.3.1.4.1.	-----	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		

<u>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</u>		

<u>5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</u>		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
--------------------------------	-------------------------

Pkt II	Zgodnie z art. 554 § 4 k.p.k. kosztami postępowania odwoławczego obciążono Skarb Państwa.
--------	---

7. PODPISY
SSA Katarzyna Capałowska SSA Anna Zdziarska SSO del. Anna Grodzicka

<u>1.3. Granice zaskarżenia</u>			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Prokurator		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 17 listopada 2021 r. w sprawie XVIII Ko 63/21		
<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do innego rozstrzygnięcia albo ustalenia co do wysokości zadośćuczynienia		
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>			

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	

#	brak zarzutów		
<u>1.4. Wnioski</u>			
#	Uchylenie	#	Zmiana

UZASADNIENIE ZDANIA ODRĘBNEGO

ZGŁOSZONEGO PRZEZ SĘDZIEGO SPRAWOZDAWCĘ

SO del. ANNĘ GRODZICKĄ DO WYROKU SĄDU APELACYJNEGO W WARSZAWIE Z DNIA 22 MARCA 2023 r., WYDANEGO W SPRAWIE O SYGN. AKT II AKa 51/22

Wyrokiem z dnia 22 marca 2023 r. wydanym w sprawie II AKa 51/22 Sąd Apelacyjny w Warszawie utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 17 listopada 2021 r. w sprawie XVIII Ko 63/21, na mocy którego zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz B. S. kwotę 50 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłą z niewątpliwie niesłusznego zatrzymania w dniu (...) o godz. 16.00 przez funkcjonariuszy Komendy Stołecznej Policji w sprawie Prokuratury Okręgowej w Warszawie sygn.. akt PO I ds. 135.2020 wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Roszczenie o zadośćuczynienie zostało uwzględnione w całości.

Apelacja wywiedziona w tej sprawie przez Prokuratora nie została uwzględniona. Sąd Apelacyjny w większościowym składzie uznał, że rekompensata pieniężna w kwocie 50 000 zł przyznana wnioskodawcy tytułem zadośćuczynienia za niesłuszne zatrzymanie jest adekwatna do okoliczności i skutków tego zatrzymania sprawiedliwie rekompensując doznaną krzywdę.

Rozpoznając sprawę w granicach zarzutu podniesionego w apelacji, w której nie zakwestionowano przysługującego wnioskodawcy prawa do zadośćuczynienia, sporna pozostawała kwestia wysokości kwoty zadośćuczynienia jako odpowiedniej do rozmiaru krzywdy i rekompensującej negatywne przeżycia psychiczne.

W moim przekonaniu, jako sędziego sprawozdawcy, zadośćuczynienie w kwocie 50 000 zł przyznane wnioskodawcy jest rażąco wygórowane, nieadekwatne do rozmiaru rzeczywistej krzywdy doznanej w wyniku zatrzymania w dniu 9 czerwca 2020 r.

Za takim stanowiskiem przemawia obiektywna ocena całokształtu okoliczności związanych z zatrzymaniem.

Słusznie podnosi Prokurator, że z okoliczności towarzyszących zatrzymaniu, które zostały ustalone m. in. na podstawie zeznań wnioskodawcy B. S. nie wynika, aby w trakcie realizowania czynności funkcjonariusze Policji przekroczyli swoim zachowaniem przyznane im ustawowo w tym zakresie kompetencje. Wnioskodawca nie był obiektem szykan, bądź przemocy fizycznej lub psychicznej, zaś czynności procesowe zostały dokonane z zachowaniem umiaru, bez wyrządzenia niepotrzebnych szkód i dolegliwości. Jak wynika z akt sprawy wnioskodawca został poinformowany o przyczynach zatrzymania i o przysługujących mu prawach, w tym o prawie do korzystania z pomocy adwokata. Umożliwiono mu nawiązanie kontaktu z obrońcą, który brał udział w przesłuchaniu. W toku realizowania czynności związanych z zatrzymaniem uczyniono także dalsze ustęstwa mając na uwadze szczególną sytuację osobistą i rodzinną wnioskodawcy (vide zeznania świadka W. Z. – k. 65-66v akt sprawy XVIII Ko 63/21).

Przeprowadzone w sprawie czynności z punktu widzenia zgodności z prawem były prawidłowe. Nie stwierdzono, aby doszło do nadużycia kompetencji lub naruszenia obowiązującej procedury. Zatrzymanie zostało poddane kontroli

właściwego Sądu. Postanowieniem z dnia 17 września 2020 r. w sprawie XIV Kp 1471/20 Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie nie uwzględnił zażalenia obrońcy B. S. stwierdzając, że zatrzymanie wnioskodawcy w dniu (...) było legalne, prawidłowe oraz zasadne (k. 20-21 akt sprawy XIV Kp 1471/20).

W wyniku zatrzymania wnioskodawca nie doznał żadnych ponadprzeciętnych dolegliwości. Stosowanie środka przymusu trwało niecałą dobę, zaś w tym czasie wykonywano z jego udziałem określone czynności procesowe. Izolacja, choć powodująca rozłąkę z najbliższymi członkami rodziny, trwała niespełna 24 godziny. Po wykonaniu niezbędnych czynności i przesłuchaniu w charakterze podejrzanego w dniu (...) B. S. został natychmiast zwolniony (k. 440 akt sprawy PO I DS. 135.2020).

Odnosząc się do negatywnych skutków zatrzymania z akt sprawy nie wynika, aby doświadczenie zatrzymania miało silnie negatywny wpływ na stan zdrowia psychicznego wnioskodawcy, jak również aby wywołało niekorzystne skutki w położeniu jego rodziny. Odnosząc się z kolei do utraty dobrego imienia z uwagi na medialny charakter sprawy stwierdzić należy, że z materiału dowodowego nie wynika, aby w trakcie emisji programu telewizyjnego doszło do upublicznienia danych osobowych wnioskodawcy i jego wizerunku. Odpowiedzialność Skarbu Państwa w sprawach o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne zatrzymanie opiera się na zasadzie ryzyka i choć - z tego powodu - ma szeroki zakres, to jednak musi być ściśle związana z działaniami organów państwa podejmowanymi w związku z zatrzymaniem określonej osoby w ramach stosowania tego środka przymusu. Odpowiedzialność Skarbu Państwa nie rozciąga się zatem na wszelkie aspekty jedynie pośrednio związane z faktem zatrzymania. Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2007 r. w sprawie V KK 61/06, na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. rekompensowane w tym trybie mogą być jedynie szkoda i krzywda, będące bezpośrednim następstwem niesłuszności zastosowanego środka przymusu.

Nie mogę również zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Okręgowego, że zatrzymanie miało charakter represyjny. Z ustalonych w sprawie okoliczności nie wynika, aby zatrzymanie B. S. w dniu (...) było związane z jego działalnością społeczną lub zawodową, czy też motywowane pobudkami politycznymi. Analiza akt sprawy PO I Ds. 135.2020, w której doszło do zatrzymania w trybie art. 244 § 1 k.p.k., uprawnia do oceny, że zatrzymanie wnioskodawcy było podyktowane wyłącznie względami procesowymi.

Prawidłowa ocena ustalonych w sprawie okoliczności wiążących się z faktem zatrzymania nie daje wystarczającej podstawy do uwzględnienia roszczenia w żądanej przez wnioskodawcę kwocie. W moim przekonaniu ukształtowanie wysokości zadośćuczynienia na poziomie 50 000 zł przewyższa rozmiar krzywdy doznanej przez wnioskodawcę w wyniku zatrzymania i w konsekwencji prowadzi do jego bezpodstawnego wzbogacenia.

Wysokość zadośćuczynienia powinna służyć złagodzeniu doznanej krzywdy jednak nie może być źródłem nieuzasadnionego wzbogacenia. Należy podkreślić, że każda niesłusznie zatrzymana osoba ma poczucie ogromnej krzywdy i niesprawiedliwości, jednakże wielkość zadośćuczynienia musi zależeć od oceny całokształtu okoliczności, nie tylko subiektywnej, ale i obiektywnej. Zadośćuczynienie nie może być wygórowane, ani też rażąco niskie, zaś jego wielkość zależy od okoliczności sprawy, w tym rozmiaru cierpień, ich intensywności i nieodwracalności. Zadośćuczynienie winno być odpowiednie co oznacza, że przyznana kwota powinna równoważyć negatywne przeżycia związane z przymusową izolacją, uwzględniać całokształt okoliczności towarzyszących zatrzymaniu, w tym okres jego stosowania, wiek zatrzymanego, stan zdrowia, a także skutki, jakie zatrzymanie wywarło na osobę niesłusznie zatrzymaną i konsekwencje w środowisku, w którym funkcjonował (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie II AKa 241/18. Legalis).

Choć ustalenie, jaka konkretnie kwota jest odpowiednia, należy do sfery swobodnego sędziowskiego uznania, to jednak nie może być to uznanie dowolne, a musi uwzględniać wszystkie okoliczności sprawy i opierać się na czytelnych kryteriach (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2017 r. sygn. akt III KK 81/17, Legalis). Zadośćuczynienie ma charakter świadczenia kompensacyjnego i aby mogło uchodzić za odpowiednie, jego wysokość musi być przede wszystkim adekwatną rekompensatą doznanej krzywdy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2017 r., sygn.. akt III KK 181/17, Legalis).

Wysokość zadośćuczynienia nie może być zatem nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy, musi być odpowiednia w tym znaczeniu, że powinna być – przy uwzględnieniu krzywd poszkodowanego – utrzymana w rozsądnych granicach odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Zgodnie z przyjętym orzecnictwem zadośćuczynienie wobec niewymierności szkody niemajątkowej ma zrównoważyć negatywne przeżycia i jest swoistego rodzaju rekompensatą za naruszenie dóbr osobistych. Powinno mieć charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość z jednej strony musi przedstawiać wartość ekonomicznie odczuwalną, z drugiej strony powinno być utrzymane w rozsądnych granicach. Nie może jednak stanowić nieuzasadnionego wzbogacenia się osoby wnioskującej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 9 czerwca 2020 r. sygn. akt II AKa 393/19, Legalis).

Kierując się powyższymi względami nie mogłam podzielić wydanego w niniejszej sprawie wyroku zgłaszając zdanie odrębne na podstawie art. 114 § 1 k.p.k.

SSO del. Anna Grodzicka